

**Stanovisko
komise pro hodnocení dopadů regulace
k návrhu
zákona, kterým se mění zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu
k informacím**

I. Úvod

Návrh novely (dále jen "Návrh") zákona o svobodném přístupu k informacím (dále jen "InfZ") reaguje na více než deset let aplikace InfZ a navazuje na Analýzu účinnosti InfZ zpracovanou ministerstvem vnitra (předkladatelem) v srpnu 2011 (dále jen "Analýza") a s ní předložené, a vládou v lednu 2012 schválené, shrnutí navrhovaných legislativních změn (dále jen "Shrnutí")¹. Vláda však své rozhodnutí implementovat Shrnutí v lednu 2013 (v rámci nové protikorupční strategie) zrušila a formulovala nové zadání, na jehož základě je zřejmě Návrh zpracovaný².

Návrh novely upravuje zejména (i) integraci InfZ s fakticky rušeným samostatným režimem poskytování informací o životním prostředí dle samostatného zákona,³ (ii) modernizuje regulaci přístupu k elektronickým informacím, včetně automatizovaného přístupu a zveřejňování metadat, (iii) rozšiřuje a upřesňuje povinně zveřejňované informace, (iv) upřesňuje úpravu ve vztahu ke zveřejňování informací o trestních a přestupkových řízeních, o platech a odměnách a o dotacích z EU, (v) upravuje procesní režim vyřizování a vynucování žádostí o informace a (vi) upravuje některé výjimky z práva na přístup k informacím.

¹ Materiál dostupný na <http://www.mvcr.cz/odk2/clanek/dokumenty-odk-odbor-dozoru-a-kontroly-verejne-spravy.aspx?q=Y2hudW09NQ%3D%3D> (navštíveno 30.4.2013).

² Viz usnesení vlády č. 39/2013. Nová protikorupční strategie nicméně předpokládá i zřízení informačního komisaře, což Návrh nijak nereflektuje, proto není zřejmé, zda na ni navazuje, či nikoliv (viz. http://www.ceskapozice.cz/sites/default/files/file_attachments/protikorupcni_strategie.pdf).

³ Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, v platném znění.

II. Připomínky a návrhy změn

Návrh zákona doprovází "závěrečná zpráva o hodnocení dopadů regulace" (dále jen "**Zpráva RIA**"). Ke Zprávě RIA je nutné především poznamenat, že nejde o skutečné hodnocení dopadů regulace, které proběhlo ve fázi Analýzy, resp. Shrnutí, a že Zpráva RIA tak popisuje pouze některá z opatření, které jsou obsahem Návrhu, zbývající opatření jsou popsány buď ve zvláštní části důvodové zprávy anebo v Analýze. Nicméně Zpráva RIA je kvalitně napsána, odpovídá na klíčové otázky, je psána jasným jazykem (což je neobvyklé) a strukturovaně (i když místy nepřehledně). Ke Zprávě RIA lze vznést následující připomínky:

1. V úvodu (str. 21, část 1(a)) není dostatečně vysvětlena návaznost jednotlivých materiálů, tj. Analýzy, Shrnutí, rozhodnutí vlády Shrnutí implementovat, následné rozhodnutí vlády vypracovat věcný záměr nového InfZ a předložení Návrhu.
2. V části "definice problému" (str. 22, část 1.2) je pouze odkaz na Analýzu, není zde ani rámcově popsán problém. Vzhledem k jisté diskontinuitě mezi Shrnutím a Návrhem je nutné alespoň klíčové závěry Analýzy popsat, uvést úplný trvalý hypertextový odkaz na Analýzu a též vysvětlit, v čem a proč se vnímání problému ze strany předkladatele liší od vnímání představeného v Analýze.
3. V části týkající se hodnocení variant (od str. 31) chybí alespoň nadpis jednotlivých variant ("Ad 2.1.1"), pro čtenáře je těžké se v této části orientovat. U každého hodnoceného opatření by bylo vhodné doplnit návaznost na Analýzu a na Shrnutí, obzvlášť v případech, kdy se závěry liší (např. část 2.1).
4. Při klíčových opatřeních (zejména informace o platech) by bylo vhodné dopracovat i jinou variantu než nulovou a navrhovanou (zveřejnění u "veřejných funkcionářů" dle zákona o střetu zájmů), resp. vysvětlit, proč předkladatel dospěl právě k navrhované variantě (obzvlášť tam, kde se příslušné řešení ještě v Analýze ani v Shrnutí neobjevilo).
5. V části "implementace a vynucování" (str. 39, část 5) zcela chybí odkaz na zásadní problémy s vynucováním InfZ popsané v Analýze. Na tyto problémy by měla Zpráva RIA reagovat.
6. V části "přezkum účinnosti regulace" (str. 39, část 6) dochází k nepochopení, když zde nemá být popsán přezkum v individuálních případech, ale přezkum účinnosti z pohledu regulace jako celku, tj. dodatečné hodnocení dopadů, zhruba formou obdobnou provedené v Analýze a následném postupu. Předkladatel by měl v tomto ohledu závazně stanovit svůj postup do budoucna.
7. Ve Zprávě RIA, a *de facto* i ve zvláštní části důvodové zprávy zcela chybí, nebo je nepřesvědčivé, vysvětlení některých nových výjimek z práva na přístup k informacím, konkrétně:

- a. proč je nutné v případě řízení o přestupcích užívat stejná omezení práva na informace, jako v případě trestního řízení, resp. zda zde jsou taková omezení nutná (bod 30, str. 60);
- b. v čem se liší informace vypracované regulátory v oblasti energetiky od informací vypracovaných v jiných oblastech (telekomunikace, zdravotnictví, doprava), a proč tedy tyto informace mají být vyloučeny ze svobodného přístupu (bod 40, str. 66, resp. navrhovaná změna § 11 odst. 3 InfZ);
- c. proč musí být ze zveřejnění vyloučeny i nálezy vydané v mezinárodních rozhodčích řízeních, když jejich zveřejnění zpravidla již nemůže mít dopad na litigační strategii státu a (po vyloučení informací dotčených obchodním tajemstvím) je jejich zveřejnění klíčové pro pochopení a veřejnou kontrolu pochybení na straně státu, které vedly k vynaložení veřejných prostředků na příslušný spor (str. 68, nové § 11 odst. 4 písm. f) InfZ);
- d. jaký dopad bude mít omezení přístupu k materiálům ze zadávacích řízení – odbytí této nové výjimky jedním odstavcem je zcela neadekvátní významu regulace veřejných zakázek, tato nová výjimka musí být důkladně popsána v hlavní části Zprávy RIA (str. 70, nové § 11 odst. 4 písm. h) InfZ).

III. Závěr

Předložená Závěrečná zpráva RIA by v případě dopracování výše zmíněných oblastí byla akceptovatelná. Připomínky uvedené v bodě II. jsou nicméně pro možnost jejího schválení z pohledu Komise RIA klíčové. **Proto bez předloženého dopracování předkladatelem Komise RIA n e d o p o r u č u j e Závěrečnou zprávu RIA schválit.**

Komise RIA dále konstatuje, že v budoucnu je zároveň potřeba, aby materiály odpovídající Analýze, resp. Shrnutí, procházely též revizí Komisí RIA, pokud obsahem odpovídají věcnému záměru zákona (s ohledem na dřívější neexistenci komise to v tomto případě nebylo relevantní).

Vypracoval: Mgr. Juraj Alexander, LL.M.

Prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc., v.r.
předseda komise